

بررسی سیر تحول مسکن و نماسازی در ایران

مأده جابری راد^{۱*}، احمدرضا کابلی^۲

۱- کارشناس ارشد ارتباط تصویری، مدرس مدعو، گروه هنر، وزارت علوم و تحقیقات خوزستان، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.
(mjaberirad@gmail.com)، اهواز، ایران،

۲- کارشناس ارشد معماری، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر، خوزستان، ایران، (Ahmadrezakaboli@yahoo.com)

چکیده

در هنر معماری می‌توان بارزترین جلوه‌های فرهنگ هر قوم و هر دوره تاریخی را یافت که نمایش‌گر و گویای فضای زیست بشر باشد، همچنین هنر معماری در نماسازی منعکس‌کننده روابط و الگوهای رفتاری و اجتماعی هر دوره در پوسته‌ی بیرونی ساختمان‌ها بوده است. این پوسته در ابتدا نقش پوشش و حایلی میان انسان و محیط خارج را ایفا می‌کرده ولی به مرور زمان وظیفه ابراز هویت، زیباسازی محیط و کارکردهای بسیاری را به عهده گرفت. در حال حاضر با وجود گسترش ارتباطات و ورود عناصر و مصالح غربی به معماری ایران برخی سنت‌های آرایش‌نما در بناهای باستانی ایران در شکل و محتوایی متفاوت، مجدد احیا شد. هدف مقاله حاضر شرح تحولاتی است که شکل مسکن در ارتباط با شرایط اقلیمی، جغرافیایی، فرهنگی و تاریخی در مواجهه با بافت شهری دچار شده است و در این راستا با ارائه تاریخچه کوتاهی از پیدایش مسکن و بررسی عناصر بکار رفته در نمای خانه‌ها به عنوان پوسته‌ای هویت‌ساز از دوران نوسنگی تا دوره معماری جمهوری اسلامی ایران بدان پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: مسکن، نما، تزئینات نما، معماری، فضای محرمیت.